Jaarplan 2024 rekenkamer gemeente Terneuzen

Inleiding

De wet ‘Versterking decentrale rekenkamers’ is op 1 januari 2023 in werking getreden. De kern van de wet is dat elke gemeente een onafhankelijke rekenkamer instelt, eventueel samen met andere gemeenten. De drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen hebben hier invulling aan gegeven door een gezamenlijk hun rekenkamers op te richten.

Met de, voor de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen gelijkluidende ‘Verordening gemeentelijke rekenkamers’ werden de ‘Rekenkamers in Hulst, Sluis en Terneuzen’ ingesteld met ingang van 1 januari 2024. De rekenkamers functioneren als een personele unie. Een personele unie betekent dat dezelfde personen in verschillende functies benoemd worden. In dit geval worden de leden en voorzitter benoemd in alle drie de rekenkamers van de betrokken gemeenten. Formeel zijn er dus verschillende rekenkamers, maar in de praktijk werken zij voor alle deelnemende gemeenten. Door de voorgestelde samenwerkingsvariant is het eenvoudiger om gezamenlijk onderzoek te doen, blijft de mogelijkheid om ook lokaal onderzoek te doen en behoudt elke gemeente zeggenschap (binnen de kaders van de gemeentewet).

Visie

De rekenkamers ondersteunen de gemeenteraden van Hulst, Sluis en Terneuzen bij de kaderstellende en controlerende rol. De rekenkamers doen onderzoek naar het gemeentelijke beleid in het algemeen en in het bijzonder de doeltreffendheid (zinnig), doelmatigheid (zuinig) en rechtmatigheid (binnen de regels en wetten) van het gemeentelijk beleid.

De gemeentelijke rekenkamers functioneren allereerst onafhankelijk. Binnen de kaders van deze onafhankelijkheid zoeken de rekenkamers nadrukkelijk de verbondenheid met de gemeenteraden als geheel. De rekenkamers ambiëren, in een nader vast te stellen vorm, tevens afstemming met onder meer individuele raadsleden, burgers, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

Deels is het onderzoek van de rekenkamers gericht op de interne gang van zaken binnen de gemeenten. De rekenkamers ambiëren nadrukkelijk ook de externe effecten voor burgers, gebruikers en belanghouders bij gemeentelijk beleid en uitvoering ter betrekken in de onderzoeken.

Samenstelling rekenkamers

De Verordening regelt dat de rekenkamers bestaan uit minimaal drie personen. Voor nu zijn (voorlopig) drie leden aangesteld en momenteel is een vacature voor een vierde lid/voorzitter. De leden zullen uit hun midden een voorzitter kiezen, welke door de gemeenteraden zal worden benoemd. De leden en voorzitter zijn benoemd voor een periode van zes jaar.

De rekenkamers zijn in 2024 als volgt samengesteld:

Vacature	Lid/voorzitter
De heer Kees Kort	Lid/secretaris – vanaf 1 januari 2024
De heer Rutger Wondergem	Lid – vanaf 1 januari 2024
De heer Remy Lemmens	Lid – vanaf 1 januari 2024

Onderzoek

Vormen van onderzoek

De rekenkamers doen onderzoek naar het gemeentelijke beleid in brede zin. Dit betekent dat onderzoek zich zowel kan richten op:

- de gemeentelijke positie voorafgaand aan vast te stellen beleid
- het proces van beleidsvorming
- toetsing van vastgesteld beleid
- toetsing van effecten van beleid in de tijd, zowel feitelijk effecten als de beleving van actoren.

Selectiecriteria

De selectie van onderwerpen gebeurt aan de hand van een aantal criteria.

- Bestaand beleid en/of door het bestuur uitgevoerde en/of vastgestelde besluiten
- Maatschappelijk en/of bestuurlijk belang
- Bruikbaarheid aanbevelingen/resultaten
- Toekomstgericht
- Financieel substantieel belang
- Portefeuilleverdeling/spreiding ambtelijke organisatieonderdelen
- Risicoanalyse, hoog risicoprofiel
- Geen relatie met andere onderzoeken

Onderzoeken 2024

In 2024 voeren de rekenkamers een eerste onderzoek uit naar “Bovenlokale en grensoverschrijdende samenwerking gemeenten”. Dit onderzoek voeren we uit voor de drie gemeenten samen. De beoogde onderzoeksvragen zijn:

1. In welke regionale, provinciale en grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden participeren de gemeenten?
2. Welke vormen hebben deze samenwerkingsverbanden
3. Welke ervaringen zijn er bij gemeenten, partners en burgers met deze samenwerkingsverbanden; wat gaat goed, wat kost moeite, wat komt niet voor elkaar?
4. Ervaren de raden voldoende grip, invloed en sturing op de (besluitvorming binnen de) samenwerkingsverbanden?
5. Welke verschillen zijn er tussen samenwerkingsverbanden?
6. Welke verschillen zijn er tussen de drie gemeenten bij de (inzet van) samenwerking?

Begin 2024 vond een Raadsinformatiebijeenkomst plaats in Terneuzen. Hier haalden de rekenkamer bij de raad onderzoeksuggesties op. We zijn voornemens om, mede op basis van advies vanuit de begeleidingscommissie, een tweede gezamenlijk onderzoek uit te voeren op het onderwerp ‘Vergelijking Welzijnsdienstverlening’ en een thema te kiezen waarop we specifiek voor de gemeente Terneuzen een onderzoek uitvoeren.

Shortlist onderzoeken

- Vergelijking Welzijnsdienstverlening
- Onderwijshuisvesting
- Citymarketing

Longlist onderzoeken

In overleg met de gemeenteraad zal de rekenkamer een longlist voor potentiële onderzoeksonderwerpen opstellen. De rekenkamer kan deze longlist gebruiken om op korte termijn onderzoeken op te starten. Insteek is daarom wel dat deze longlist zo actueel mogelijk blijft. Gezien de korte termijn waarop de rekenkamer actief is, is er in dit jaarplan nog geen longlist opgenomen.

Organisatie en begroting 2024

Organisatie

Vooralsnog zijn de rekenkamers gestart met 4 leden, waarvan nu een vacature open staat. Afhankelijk van de ervaringen in 2024 zal blijken of deze bezetting naar aard en omvang voldoende zal zijn. De leden kiezen uit hun midden een voorzitter welke door de gemeenteraden wordt benoemd. Uit hun midden kozen de leden een secretaris.

In 2024, zeker in het eerste half jaar, gaat veel energie en tijd naar het opstarten van de nieuwe rekenkamers. Kennis maken met elkaar. Kennis maken met begeleidingscommissies, met de raden en de griffies. Werkafspraken maken en vastleggen in werkdocumenten enzovoorts.

Begroting

Begrote kosten	***Bedrag***
Onderzoekskosten	28.600
Vaste vergoeding voorzitter en leden	7.560
Overheadkosten	4.840
Eenmalig opstartkosten 2024	3.000
Totaal te besteden budget	***44.000***

Toelichting begroting

Ter dekking van de kosten van de rekenkamer stelt de gemeente Terneuzen voor het jaar 2024 € 44.000,- ter beschikking . Het budget voor uit te voeren onderzoek beslaat met € 28.600,- vanzelfsprekend het grootste deel van de begrote kosten.